

Bevezetés

Afrika északnyugati szegletében, az Atlanti-óceán partján, egy halban rendkívül gazdag tengerrész szomszédságában terül el Nyugat-Szahara. A sivatagos, gyéren lakott térség foszfátban gazdag területének kétharmad részét ma Marokkó tartja megszállás alatt. Az őslakos szaharavik szabadságáért küzdő Polisario Front és a marokkói hadsereg közötti összecsapásokat a rabati kormány által épített fal némiképpen felfüggesztette, de meg nem szüntette. A konfliktus rendezése érdekében az ENSZ 1991-ben felállított egy békemissziót. A MINURSO¹ azonban békét nemigen tudott teremteni. Sőt fennáll a veszélye annak, hogy tevékenysége a marokkói kormányzat aknamunkája miatt jelentéktelenné válik, esetleg idővel meg is szűnik. Amennyiben ez bekövetkezne, az egyet jelenthet a kialakult status quo de facto nemzetközi elismerésével. Ha a nemzetközi közösség hallgatólagosan elismeri Nyugat-Szaharát Marokkó részeként, a terület függetlenségéért harcoló Polisario Front könnyedén radikalizálódhat és átalakulhat egyfajta nyugat-szaharai terrorszervezetté. Jelen dolgozat arra törekszik, hogy a legfrissebb nyugat-szaharai fejleményeket összegyűjtve felvázolja az események lehetséges irányát, amelyek egyre inkább Marokkó törekvéseinek kedveznek.

1. A marokkói–szaharavi szembenállás gyökeréről dióhéjban

A Száhel övezet szomszédságában fekvő Nyugat-Szahara a nemzetközi közösség megítélése szerint azon ritka területek egyike, amely még ma is gyarmati sorban létezik.² A térséget az ősi nomád berberek lakják, akik törzsszövetségekbe tömörülnek.³ Az arab nyelvet és az iszlám vallást azután vették át, hogy az arabok meghódították a Magreb térséget.

Az első kapcsolatok az európai népekkel a 14–15. századokban jöttek létre, amikor spanyol és portugál hajósok uralmuk alá vonták a Kanári-szigeteket, illetve Madeirát.⁴ Mivel a terület látszólag jelentéktelen volt, ezért csak későn, 1727-ben került idegen uralom alá, amikor a spanyolok és a marokkói Sidi Mohamed ben Abdallah Marrákesben megegyeztek a nyugat-szaharai területek egymás között történő felosztásáról, a part menti kalózzokkal szembeni fellépésről és a halászat kérdéseiről.⁵

---

¹ United Nations Mission for the Referendum in Western Sahara.

² Non-Self-Governing Territories.
<http://www.un.org/en/decolonization/nonselfgovterritories.shtml>; letöltés: 2016.04.10.

³ MÉSZÁROS Zsolt: A Maghreb palesztinjai – a nyugat-szaharai konfliktus a világpolitikai érdekek árnyékában. Grotius folyóirat, 2009.
http://www.grotius.hu/doc/pub/IFXJVR/2009_119_meszaros_zsolt.pdf; letöltés: 2016.04.10.

⁴ BESENYŐ János: A nyugat-szaharai spanyol népszámlálás és az ENSZ.
Afrika Tanulmányok folyóirat, 2. évfolyam 2. szám, 2008. p. 22.

⁵ BESENYŐ János: Colonisation of Western Sahara – Études Sur La Région Méditerranéenne. Szegedi Tudományegyetem, 2011. pp. 97–102.

Az Afrika birtoklásáért vívott hosszú küzdelemben kialakult érdekszférákat a gyarmatosító országok az 1884-es berlini konferencián szentesítették.

Ekkor a szerződő felek több kérdés mellett azt is tisztázták, hogy a területi folytatólagosság elve alapján a tengerparti területeket elfoglaló állam a szárazföld belsejében további területekre terjesztheti ki az uralmát. Ennek alapján a spanyolok a szaharái törzsfőnökökkel kötött szerződések alapján védelmükbe vették Spanyol-Szahara területét.⁶ A térségben nemcsak a spanyolok voltak érdekeltek, hanem a franciák is. A két hatalom 1900-ban Párizsban állapodott meg a tartományhatárok kijelöléséről.⁷ A terület pacifikálása lassan haladt, csak 1938-ra lett teljes.

A 20. század elhozta annak a lehetőségét, hogy a gyarmati sorban élő népek az önállóság útjára lépjenek. E hullám Spanyol-Szaharát is elérte, az őslakók törekvései azonban e ponton összeütközésbe kerültek a szomszédos hatalmak érdekeivel és követeléseivel. A spanyolok ígéretet tettek arra, hogy a terület lakói egy népszavazáson dönthetnek el, hogy szeretnék-e továbbra is spanyol fennhatóság alatt maradni, vagy pedig elszakadnak. A madridi időhúzásnak az lett az eredménye, hogy a türelmét vesztett lakosság 1967-ben létrehozta a Szaharai Felszabadítási Mozgalmat. A forrásokkal párhuzamosan az északi szomszéd Marokkó igyekezett nyomást gyakorolni Spanyolországra, hogy tartsák meg végre a népszavazást. A gyarmatosítók azonban inkább egy olyan megoldást szorgalmaztak, amely szerint Spanyol-Szahara maradt volna az uralmuk alatt, de autonómiával felruházva.⁸

A gyéren lakott, ám természeti erőforrásokban gazdag terület lakossága sem az autonómiát, sem pedig a Marokkóval való egyesülést nem kívánta, ők az önrendelkezési joguk kiteljesítését szerették volna elérni.⁹ A marokkói szándékokat jelzi, hogy II. Hasszán király egészen a Nemzetközi Bíróságig ment annak érdekében, hogy a legmagasabb szintű nemzetközi bírói fórum döntse el a nyugat-szaharai területek hovatartozásának kérdését. A fórum azonban nem Rabat szája íze szerint döntött amikor kimondta, hogy Nyugat-Szaharának joga van az önrendelkezéshez, mivel a területen a törzsfőnökök korábban is bizonyos szuverenitást gyakoroltak, és e szuverenitásukkal élve léptek kapcsolatba a spanyolokkal is. A Bíróság tanácsadó véleményében ugyancsak kifejtette, hogy a Marokkó által állított korábbi birtoklás nem megalapozott, hiszen a fennhatóság nem volt megszakításoktól mentes, hanem sokkal inkább névleges volt. Ezen felül Marokkó az állami lét semmilyen formáját nem terjesztette ki a nomád törzsekre. A marokkói uralkodó nem szedett adót, nem alakított ki közigazgatást és nem védte meg a tartományt fegyveres erővel a behatolókkal szemben.¹⁰

⁶ HARKAI István: Négy konfliktus – négy mandátum. A nyugat-szaharai, az angolai, a namíbiai és a közép-afrikai ENSZ békemissziók mandátumainak összehasonlító elemzése. Szakmai Szemle, 2015/3. szám. p. 36.

⁷ BESENYŐ János: A nyugat-szaharai spanyol népszámlálás és az ENSZ. Afrika Tanulmányok folyóirat, 2. évfolyam 2. szám, 2008. p. 22.

⁸ BESENYŐ János: Nyugat-Szaharai konfliktus – az önállósodási küzdelem kezdete, a Nemzetközi Bíróság döntése és a „Zöld menet”. Kül-Világ folyóirat, 6. évfolyam 2. szám, 2009. p. 43.

⁹ Uo. p. 41.

¹⁰ Western Sahara – Advisory Opinion of 16 October. 1975. <http://www.icj-cij.org/docket/files/61/6197.pdf>; letöltés: 2016.04.10.

A Bíróság döntése után a rabati vezetés nem várt tovább, hanem cselekvésre szánva el magát az intervenció egy sajátos formáját választotta. A Nyugat-Szaharába bevonuló 350 ezer „önkéntes” „zöld menetét” kihasználva megszállta a területet.¹¹ A burkolt agresszióval szemben a spanyol helyőrségek nem vették fel a harcot, hanem 1975 novemberében a Fecske-művelet keretében kivonultak a területről.¹² A spanyol haderő nem tett kísérletet a terület visszafoglalására. Ehelyett a helyzetet elfogadva a Madridi Szerződésben lemondott Nyugat-Szaharáról, de azért kikötötte, hogy Ceuta és Melilla továbbra is spanyol fennhatóság alatt marad.

A szaharávik felvették a harcot a spanyolokat felváltó új gyarmatosítókkal szemben. Ebben a küzdelemben a Mauritániában 1973-ban alapított Polisario Frontra támaszkodtak. 1976-ban kikiáltották a Szaharávi Arab Demokratikus Köztársaságot.¹³ A harcban – ahogy az ilyen jellegű konfliktusoknál lenni szokott – a felek külső segítséget is igénybe vettek. Marokkót a mai napig leginkább Franciaország támogatja, míg a Polisario Algériától kapott segítséget.

A Polisario a nagy létszámú és jól felszerelt marokkói hadsereggel szemben nem sok eséllyel harcolhatott, de a betolakodó mauritániai megszállóknak érzékeny veszteségeket okozott. Ezzel végül elérte, hogy 1979-ben Mauritánia kivonta csapatait Nyugat-Szaharából. A siker azonban pillanatok alatt szertefoszlott, mivel a kiürített területekre marokkói csapatok vonultak be.¹⁴ A sivatagos területeken azonban – a helyismeretüknek és mozgékonyságuknak köszönhetően – továbbra is a külföldi megszállás ellen harcoló milíciák voltak előnyben, ezért Marokkó előbb-utóbb felhagyott az üldözésükkel, és inkább berendezkedett a lakott területek és a foszfátbányák vidékén. Ezek védelmére egy falat épített, amelynek térségét nemcsak a jól felszerelt hadsereg és a nyugati hatalmaktól szerzett haditechnikára támaszkodva, hanem jelentős mennyiségű akna telepítésével is védi.¹⁵

A fal 1980-ban történt felépítését nyolc év patthelyzet követte, majd 1988-ban megkezdődtek a béketárgyalások. 1991-ben az ENSZ kezdeményezésében is sor került egy rendezési terv elkészítésére. A MINURSO-t – United Nations Mission for the Referendum in Western Sahara – azért hozták létre, hogy a szaharávi népet hozzásegítsék az önrendelkezési jog gyakorlásához.

---

¹¹ BESENYŐ János: The Occupation of Western Sahara by Morocco and Mauritania. Periodical of the Scientific board of Military Security Office. Special Issue, 2010. pp. 76–94.
http://knbsz.gov.hu/hu/letoltes/szsz/2010_1_spec.pdf; letöltés: 2016.04.10.

¹² MÉSZÁROS Zsolt: A Maghreb palesztinjai – a nyugat-szaharai konfliktus a világpolitikai érdekek árnyékában. Grotius folyóirat, 2009. p. 6.
http://www.grotius.hu/doc/pub/IFXJVR/2009_119_meszaros_zsolt.pdf; letöltés: 2016.04.10.

¹³ BESENYŐ János: A nyugat-szaharai spanyol népszámlálás és az ENSZ.
Afrika Tanulmányok folyóirat, 2. évfolyam 2. szám, 2008. p. 22.

¹⁴ MÉSZÁROS Zsolt: A Maghreb palesztinjai – a nyugat-szaharai konfliktus a világpolitikai érdekek árnyékában. Grotius folyóirat, 2009. p. 8.
http://www.grotius.hu/doc/pub/IFXJVR/2009_119_meszaros_zsolt.pdf; letöltés: 2016.04.10.

¹⁵ LOVAS István: Az eltitkolt gyarmat. Francia, izraeli és spanyol támogatás a marokkói gyarmatnak, Nyugat-Szaharának.
http://magyarhirlap.hu/cikk/49183/Az_eltitkolt_gyarmat; letöltés ideje: 2016.04.10.

Az ENSZ BT 690. számú határozata (1991) alapján az ENSZ és az Afrikai Egység Szervezetének feladata, hogy a terület önrendelkezésére vonatkozó népszavazást lebonyolítsa.¹⁶

A technikai kivitelezés egy békefenntartó misszióra hárul, amely:

- megszervezi és felügyeli a referendumot;
- megfigyeli, hogy a felek betartják-e a kialakított tűzszünetet, valamint azt, hogy a marokkói csapatok megfelelő ütemben hajtják-e végre a létszámcsökkentést;
- figyelemmel kíséri, hogy a megállapodásban foglaltak szerint kerüljön sor a marokkói és a nyugat-szaharai csapatok kijelölt helyre való összevonására;
- lépéseket tesz annak előmozdítására, hogy a marokkói fogságba került politikai foglyok visszanyerjék szabadságukat, amely fogolycserét a Vöröskereszt segítségével kell végrehajtani;
- végrehajtja a menekültek hazatérését segítő UNHCR-programot;
- végül pedig azonosítja és összeírja az összes szavazásra jogosult saharávi lakost.¹⁷

A misszió létrehozása valóban dicséretes, ám hiányzik belőle egy igen fontos elem, nevezetesen az emberi jogok védelme, valamint az azok helyzetét a felektől függetlenül monitorozó mechanizmus. Igen sajnálatos, hogy ez az elem az utóbbi 25 évben végrehajtott több mint negyven módosítás¹⁸ és kiegészítés ellenére sem került bele a mandátumba.

2015 áprilisában a mandátumot ismét egy évvel, 2016. április 30-ig meghosszabbították. A dokumentumban egyértelmű utalások találhatók az emberi jogok védelmének szükségességére. A döntéshozók felhívják a feleket arra, hogy működjenek együtt egymással és a nemzetközi közösséggel az emberi jogok helyzetének előmozdításáért Nyugat-Szaharában és a határ közelében lévő, algériai Tindouf menekülttáborában, különös tekintettel a véleménynyilvánítás és az egyesülés szabadságára.¹⁹

A nemzetközi közösség magasztos eszméi és iránymutatásai a helyi politikai viszonyok között szinte semmit sem érnek. Szinte a mandátum meghosszabbításával egy időben további atrocitások zajlottak a megszállt területeken, miközben a marokkói kormány vesztegetésekkel és más eszközökkel „lobbizzik” azért, hogy a

---

¹⁶ HARKAI István: Négy konfliktus – négy mandátum. A nyugat-szaharai, az angolai, a namíbiai és a közép-afrikai ENSZ békemissziók mandátumainak összehasonlító elemzése. Szakmai Szemle, 2015/3. szám. p. 45.

¹⁷ The Mandate of Minurso.
<http://www.un.org/en/peacekeeping/missions/minurso/mandate.shtml>; letöltés: 2016.04.10.

¹⁸ United Nations Documents on Minurso.
<http://www.un.org/en/peacekeeping/missions/minurso/resolutions.shtml> letöltés: 2016.04.10.

¹⁹ Resolution 2218 (2015).
[http://www.un.org/en/ga/search/view_doc.asp?symbol=S/RES/2218\(2015\);](http://www.un.org/en/ga/search/view_doc.asp?symbol=S/RES/2218(2015);) letöltés: 2016.04.10.

nemzetközi közösség személt hunyjon a megszállt területeken történt emberi jogi jogsértések felett. Ezeket a feltételezéseket a marokkói kormánykörök természetesen tagadták.²⁰ A kiszivárogtatott jelentések valóban súlyos vádakat fogalmaznak meg. Az ilyen jellegű konfliktusok sajátja, hogy a megszálló hatalom akár az erőszaktól sem riad vissza annak érdekében, hogy a hatalma alá hajtott területet megtartsa, és lehetőség szerint pacifikálja. A szaharavik kitartását és elszántságát dicséri, hogy a híradások szerint VI. Mohamed marokkói király hajlandó lenne autonómiát biztosítani a nyugat-szaharaiaknak, ugyanakkor jelezte, hogy a szuverenitás teljes átruházására nem kerülhet sor.²¹

A helyzet rendezése még messze van a nyugvóponttól, mi több, inkább újabb indulatok korbácsolódnak. Ban Ki Mun ENSZ-főtitkár térségben tett látogatása során elhangzott nyilatkozata – az ENSZ első embere megszállásnak minősítette a marokkói jelenléte – annyira felbőszítette a marokkói kormányzatot, hogy az kiutasította az országból a MINURSO 84 polgári alkalmazottját, majd felszólította a katonai kontingenst is a távozásra.²²

Talán eredményre vezetne végre, ha valóban megvalósulhatna egyfajta autonómia, ezt azonban a Polisario továbbra is elutasítja, pedig a sokat szenvedett lakosság érdekeit inkább a kompromisszum szolgálná. A helyzeten a marokkói kormány viselkedése csak ront, hiszen a harcias Polisario Frontot a harcok hevesebb folytatására sarkallhatja. Az eskaláció elkerülése érdekében a függetlenségért küzdők más módszerekkel is próbálkoznak. Mivel az ENSZ-ben a francia vétó Marokkó mögött áll, ezért a szaharavik megpróbálták ügyüket az Európai Unió elé vinni. Azt szeretnék elérni, hogy az EU tiltsa ki a piacairól a marokkói termékeket. Törekvésük sikert hozott, az Európai Unió Bírósága kimondta,²³ hogy nem alkalmazhatók a Marokkóval kötött mezőgazdasági-kereskedelmi megállapodások azokra a termékekre, amelyek a megszállt területekről származnak. A gazdasági harc nemcsak a Nyugat-Szaharában termelt paradicsomon keresztül zajlik, hanem a halban gazdag területeken is. Bár nem EU-tag, de Norvégia bírsággal sújtja azokat a hajókat, amelyek norvég zászló alatt nyugat-szaharai vizeken halásznak.²⁴

---

²⁰ CLARKE, Joe Sandler – PURVIS, Katherine: Leaked cables: Morocco lobbied UN to turn blind eye to Western Sahara in 'House of Cards' operation.

<http://www.theguardian.com/global-development-professionals-network/2015/jun/17/leaked-cables-morocco-united-nations-western-sahara-house-of-cards>; letöltés: 2016.04.10.

²¹ Morocco's king rules out compromise over Western Sahara.

<http://www.aljazeera.com/news/2015/11/morocco-king-rules-compromise-western-sahara-151107134232662.html>; letöltés: 2016. 04.10.

²² UN accuses Morocco over actions on Western Sahara mission.

http://www.richmond.com/news/national-world/ap/article_38146899-a920-583e-b45d-c6ab1e9ecbd2.html; letöltés: 2016.04.10.

²³ T-512/12 - Front Polisario v Council; C-104/16 P - Council v Front Polisario and Commission.

²⁴ CONNET, David: Western Sahara: Africa's last colony takes struggle for self-determination to European courts.

<http://www.independent.co.uk/news/world/africa/western-sahara-africas-last-colony-takes-struggle-for-self-determination-to-european-courts-a6830216.html>; letöltés: 2016.04.10.

2. Elismert, függetlenségért küzdő szervezetből a terrorszervezetek közé?

A konfliktus sajátossága, hogy a Polisario sok területen hasonlóságokat mutat a közel-keleti terrorszervezetekkel. Ahogyan a Hamász Gázában vagy a Hezbollah Libanonban, úgy a Polisario is betölt bizonyos politikai funkciókat. A szervezet de facto kormányként működik a szabad területeken, illetve az algériai szaharávik lakta menekülttáborokban, sőt ilyen minőségében az ENSZ is elismerte, 78 másik állam társaságában. Mivel a spanyol kivonulást ismét idegen megszállás követte, a szaharávik pedig továbbra sem tudták gyakorolni az őket jogosan megillető önrendelkezési jogot, ezáltal továbbra is gyarmati függésben állnak, az ENSZ felhatalmazta a Polisario Frontot arra, hogy az önrendelkezési jogát akár erőszakkal is kiharcolja.²⁵

A Polisario tehát egyelőre inkább tekinthető *nem állami fegyveres csoportnak*, amely céljának elérésére erőszakot alkalmaz és nincs állami ellenőrzés alatt. Sőt, ha a fentiekből indulunk ki, akkor a marokkói faltól keletre eső szabad szaharai területeken ő maga az, amely bizonyos állami funkciókat gyakorolni igyekszik.²⁶

Csak hogy ebből a sajátos és elismert jogi státuszról a függetlenségért harcoló csoport – a radikális iszlám eszmék terjedése esetén – igen könnyen a nyugat-afrikai térség legújabb terrorszervezetévé válhat. A radikalizálódás nemcsak a szaharávik ügyét teszi még inkább nehezebbé, már-már lehetetlenné, hanem kiterjesztheti a terrorcselekményeket egy eddig kevésbé érintett térségre.

A megszállt területeken elkövetett atrocitások, a menekülttáborok nyomora és a hadakozáshoz hozzászokott generációk magukban hordozzák a modern kori iszlám radikalizmus valós veszélyét. A revánsra vágyó szaharávik meglehetősen közel vannak az olyan terrorszervezeteként nyilvántartott radikális csoportokhoz, mint az al-Kaida az Iszlám Maghreb Földjén²⁷ – amely már megvetette a lábát Maliban, Nigerben és Mauritániában is – és az Ansar al-Sharia, amely Líbiában töltötte be a hatalmi vákuumot bizonyos tartományokban. Rajtuk kívül délről a Boko Haram jelent biztonsági kockázatot, és Marokkó maga is tart a Szíriából hazatérő dzsihadistáktól. 2012-ben három spanyol segélymunkást elraboltak az algériai menekülttáborokban, akik később arról számoltak be, hogy számos szaharávi vett részt a mali harcokban. További vélekedések szerint a Polisario már régen elveszítette a kontrollját az események felett, ahogyan híján van a józanságnak is, amennyiben nem hajlik az autonómiára. Egy esetleges független Nyugat-Szahara önmagában életképtelen lenne, hiszen rá van utalva a marokkói tőkebefektetésre a

---

²⁵ MÉSZÁROS Zsolt: A Maghreb palesztinjai – a nyugat-szaharai konfliktus a világpolitikai érdekek árnycékában. Grotius folyóirat, 2009. p. 8.
http://www.grotius.hu/doc/pub/IFXJVR/2009_119_meszaros_zsolt.pdf; letöltés: 2016.04.10.

²⁶ HARKAI István: Humanitárius és emberi jogi jogsértések, valamint a menekültek helyzete Afrika utolsó „gyarmatán”. Afrika Tanulmányok folyóirat, 9. évfolyam 1. szám, 2015. p. 68.

²⁷ AQIM – al-Qaeda in the Islamic Maghreb.

nyersanyagok kiaknázásához, ezek hiányában pedig bukott államként még nagyobb terrorkockázatot jelenthetne.²⁸

További aggodalomra adnak okot azok a híradások, amelyek szerint a Nyugat-Afrikán át futó kábítószercsempész hálózatok is együttműködnek a Polisario bizonyos tagjaival, sőt a csempészek jelentős része a Polisario menekülttáboraiból érkezik, sokuk pedig a szervezet vezetőihez köthető. A drogon kívül a térségen át fegyvereket és cigarettát is csempésznek, a Nyugat-Szahara és Mauritánia határainál húzódoó útvonalakon. A fentebb említett három spanyol önkéntes elrablásáért bizonyos források Omart, a „Szaharávit” tették felelőssé, aki az al-Kaidának dolgozott.²⁹

Noha fentebb azt állítottuk, hogy az ENSZ maga is felhatalmazta a Polisario Frontot, hogy harcoljon Nyugat-Szahara függetlenségéért, 1976 és 1985 között több olyan támadás történt a térségben, amelyek áldozatai spanyol állampolgárok voltak. A támadások következtében a spanyol hatóságok 1985-ben bezárták a Polisario spanyolországi képviselőtét, munkatársait pedig kiutasították. 2011-ben egy, a terrorizmus kanári-szigeteki áldozatainak tiszteletére rendezett megemlékezéssel kapcsolatban a spanyol belügyminiszter elismerte, hogy tudomásuk és bizonyítékaik vannak arról, hogy a Polisario egyes tagjai kapcsolatban állnak a Magreb térségben aktív terrorszervezetekkel, vagy egyenesen tagjai azoknak.³⁰ Az Imarat Al-Sahraa (Szaharai Emírátus) dél-algériai terrorcsoportot például a Polisario egykori harcosai alapították.³¹

Összegzés

A Polisario negyvenéves küzdelme Nyugat-Szahara függetlenségéért lassan a végéhez közeledik, hiszen a nemzetközi közösség hallgatólagosan már elfogadta Marokkó nyugat-szaharai uralmát, még akkor is, ha a szabadságharcosok és az értük tevékenykedő nem kormányzati szervezetek értek is el békés úton eredményeket, akár még az Európai Unió Bíróságán is. A rendezés legrealisabb formája az autonómia biztosítása lenne, amelyre a marokkói kormányzat is hajlana. Ez azonban a Polisario számára elfogadhatatlan. A sikertelen küzdelem és a táborokban, fegyverek közelében felnőtt, kilátástalan helyzetű generációk minden bizonnyal fogékonyak lehetnek a radikális iszlám által kínált válaszokra.³²

---

²⁸ PER Liljas: There's a New Terrorist Threat Emerging in Western Sahara, and the World Isn't Paying Attention.

<http://time.com/3085464/theres-a-new-terror-threat-emerging-in-western-sahara-and-the-world-isnt-paying-attention/>; letöltés: 2016.04.10.

²⁹ TISSERON, Antonin: Western Sahara's Polisario: Crime and Terrorism.

http://www.atlantic-community.org/index.php/Open_Think_Tank_Article/Western_Sahara's_Polisario%3A_Crime_and_Terrorism; letöltés: 2016.04.10.

³⁰ Spain finally admits Polisario committed acts of terrorism.

<http://northafricapost.com/9756-spain-finally-admits-polisario-committed-acts-of-terrorism.html>; letöltés: 2016.04.10.

³¹ The Polisario Front and the development of terrorism in the SAHEL. 2010. p. 13.

<http://www.esisc.org/upload/publications/analyses/the-polisario-front-and-the-development-of-terrorism-inthesahel/6.%20THE%20POLISARIO%20FRONT%20AND%20THE%20DEVELOPMENT%20OF%20TERRORISM.pdf>; letöltés: 2016.04.10.

³² Uo. p. 12.

Ezt a vélekedést támasztja alá, hogy a menekülttáborokban tett erőfeszítések ellenére vonzó megélhetési formát kínál a különböző termékek csempészete, valamint az emberrablás. Az ilyen környezetben szocializálódott fiatalok körében pedig nemcsak az al-Kaida, hanem más terrrorszervezetek is újabb tagokat, híveket toborozhatnak, aláásva immár az elsőszámú potenciális célpont Marokkó, de akár Spanyolország vagy Franciaország biztonságát is.

FELHASZNÁLT IRODALOM

- CLARKE, Joe Sandler – PURVIS, Katherine: Leaked cables: Morocco lobbied UN to turn blind eye to Western Sahara in 'House of Cards' operation.
<http://www.theguardian.com/global-development-professionals-network/2015/jun/17/leaked-cables-morocco-united-nations-western-sahara-house-of-cards>; letöltés: 2016.04.10.
- BESENYŐ János: A nyugat-szaharai spanyol népszámlálás és az ENSZ. Afrika Tanulmányok folyóirat, 2. évfolyam 2. szám, 2008. p. 22.
- BESENYŐ János: Colonisation of Western Sahara – Études Sur La Région Méditerranéenne. Szegedi Tudományegyetem, 2011. pp. 97–102. ISSN: 02388308.
- BESENYŐ János: Nyugat-Szaharai konfliktus – az önállósodási küzdelem kezdete, a Nemzetközi Bíróság döntése és a „Zöld menet”. Kül-Világ folyóirat, 6. évfolyam 2. szám, 2009. p. 43.
- BESENYŐ János: The Occupation of Western Sahara by Morocco and Mauritania, Periodical of the Scientific board of Military Security Office. Special Issue, 2010. pp. 76–94.
http://knbsz.gov.hu/hu/letoltes/szsz/2010_1_spec.pdf; letöltés: 2016.04.10.
- CONNET, David: Western Sahara: Africa's last colony takes struggle for self-determination to European courts.
<http://www.independent.co.uk/news/world/africa/western-sahara-africas-last-colony-takes-struggle-for-self-determination-to-european-courts-a6830216.html>; letöltés: 2016.04.10.
- HARKAI István: Humanitárius és emberi jogi jogsértések, valamint a menekültek helyzete Afrika utolsó „gyarmatán”. Afrika Tanulmányok folyóirat, 9. évfolyam 1. szám, 2015. p. 68.
- HARKAI István: Négy konfliktus – négy mandátum. A nyugat-szaharai, az angolai, a namíbiai és a közép-afrikai ENSZ békemissziók mandátumainak összehasonlító elemzése. Szakmai Szemle, 2015/3. szám. p. 36.
- LOVAS István: Az eltitkolt gyarmat. Francia, izraeli és spanyol támogatás a marokkói gyarmatnak, Nyugat-Szaharának.
http://magyarhirlap.hu/cikk/49183/Az_eltitkolt_gyarmat; letöltés ideje: 2016.04.10.

- MÉSZÁROS Zsolt: A Maghreb palesztinjai – a nyugat-szaharai konfliktus a világpolitikai érdekek árnyékában. Grotius folyóirat, 2009.
http://www.grotius.hu/doc/pub/IFXJVR/2009_119_meszaros_zsolt.pdf;
letöltés: 2016.04.10.
- Morocco's king rules out compromise over Western Sahara.
<http://www.aljazeera.com/news/2015/11/morocco-king-rules-compromise-western-sahara-151107134232662.html>; letöltés: 2016. 04.10.
- PER, Liljas: There's a New Terrorist Threat Emerging in Western Sahara, and the World Isn't Paying Attention.
<http://time.com/3085464/theres-a-new-terror-threat-emerging-in-western-sahara-and-the-world-isnt-paying-attention/>; letöltés: 2016.04.10.
- Spain finally admits Polisario committed acts of terrorism.
<http://northafricapost.com/9756-spain-finally-admits-polisario-committed-acts-of-terrorism.html>; letöltés: 2016.04.10.
- The Polisario Front and the development of terrorism in the SAHEL. 2010. p. 13.
<http://www.esisc.org/upload/publications/analyses/the-polisario-front-and-the-development-of-terrorism-inthesahel/6.%20THE%20POLISARIO%20FRONT%20AND%20THE%20DEVELOPMENT%20OF%20TERRORISM.pdf>; letöltés: 2016.04.10.
- Non-Self-Governing Territories.
<http://www.un.org/en/decolonization/nonselfgovterritories.shtml>;
letöltés: 2016.04.10.
- Resolution 2218 (2015).
[http://www.un.org/en/ga/search/view_doc.asp?symbol=S/RES/2218\(2015\)](http://www.un.org/en/ga/search/view_doc.asp?symbol=S/RES/2218(2015));
letöltés: 2016.04.10.
- The Mandate of Minurso.
<http://www.un.org/en/peacekeeping/missions/minurso/mandate.shtml>;
letöltés: 2016.04.10.
- United Nations Documents on Minurso.
<http://www.un.org/en/peacekeeping/missions/minurso/resolutions.shtml>;
letöltés: 2016.04.10.
- TISSERON, Antonin: Western Sahara's Polisario: Crime and Terrorism.
http://www.atlantic-community.org/index.php/Open_Think_Tank_Article/Western_Sahara's_Polisario%3A_Crime_and_Terrorism; letöltés: 2016.04.10.
- UN accuses Morocco over actions on Western Sahara mission.
http://www.richmond.com/news/national-world/ap/article_38146899-a920-583e-b45d-c6ab1e9ecbd2.html; letöltés: 2016.04.10.
- Western Sahara – Advisory Opinion of 16 October. 1975.
<http://www.icj-cij.org/docket/files/61/6197.pdf>; letöltés: 2016.04.10.